



пентръ

МИШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 14.

Luni, 2. Aprilie.

1845.

Un dicționar asupra versificației
поастрѣ.

Este un adevăr cunoscut mai de toți, că la noi ca și la alte nații dăchep-
toare nimik n'ăș produsc dicționate mai înșii
și mai nekъmpъtate дн къмпъл литератъ-
rei naționale, ca пърериле, критичеле și
reflexiile фькзте de кьтрь зпії și алдїи
асъпра ортографіеи, саъ асъпра prodъкте-
lor poetice. Dintre тодї дпсъ нїчї зпїи
п'ăș пъдїто маї ръъ ка редакторїи. Орї
кънд врезн редактор аъ сїмдїт неапърата
тревънгъ de ашї да шї ел зпеле пърерї
дн зїселе ратърї а литератъреї, зпора ле
фъ дндетълв аї тъстра къ се фак дїкта-
торї, монополїдїи ш. а. Еъ дїн парте'мї
авъїз ачеа порочїре mare, къ дндатъ ла
дăчепътъл къръреї теле жърналістїче дої
вървадї прїетїнї шї марї вїневоїторїи аї
меї дпї арътаръ стънка ачеаста, пентръ
каре челвї ръпосат дї зїк, дъръна сьї фїе
вшоаръ, іар челвї че есте дн вїадъ дї
пофтеск тот че'мї пофтеск шї мїе. Къ
тоате ачестеа тот п'ам пътът скъпа нїчї
еъ токма къ фацъ къратъ, — шї че е маї
ръъ, къ тот п'ам дпвъдат дпкъ мїнте
дестълъ. Оаре чїне тъ пъле, сь тъ аме-
стек ла лецїсладїа поедїлор?

Въ рог Domnilor поедї шї фїлолодї
ка обсервацїеле теле сь пъ въ сьперѣ дп-
тръ нимїк, къчї ачелеа пъ сьвт не сеама
Двоастръ шї нїчї ле скрїѣ ка Редактор;
чї тъ сокотїїз, къ de 9—10 ані дпкѡаче
авъїз шї еъ маї тълдї дпвъдечеї карїи
п'ăș їзвїт къ сїпчерїтате; аша тот че чер
есте, сь'тї ертадї шї мїе, ка дн декърсъл
ачестор ані сь тъ adresezъ тъкар асть-
датъ кьтрь ачеї прїетїнї шї фрадї аї меї,
карїи поате вїн вреодатъ дн їспїтъ de а
versifică шї еї.

Фрадї шї прїетїнашї аї меї! О парте
dın Voi трекъ престе компендїѣл їнстїтъ-
дїеї poetice latine а харпїкълвї сепїор Dr.
Iosif Grigely прескрїс пентръ класъл zma-
nїоръ дїн зртъ дн Трансїлванїа шї Ын-
garia, алдїи въ апропїедї акъта кьтрь аче-
лаш. Teoria arteї poetice датъ de
Grigely дн генерал саъ къ апликадїе пъ-
маї ла поезїа класїкъ есте фоарте вълъ,
дпкът асъпра ачелеїаш пъмаї ценїѣл трї-
mic дїн черїз с'ар пътеа ръскъла, іар me-
dїокрїтатеа шї тодї дăчепъторїи дакъ ле
плаче поезїа, сь соаръ шї сь стъгъ ачеа
теорїе. Compendїѣл востръ богат дестъл
в'ăș стрънс ла вн лок парте mare дїн чеаа
че аъ скрїс маї взн Аристотел, Орадїе шї
маї тързїѣ franțozїї Voileau, Racine, Mar-

montel ш. а., саѣ ла Италиени Vida, Gravina, опі дін Цермані J. A. Schlegel, Sulzer, Engel ш. а. Аша дар партеа теоретикъ ай артеі поетиче въ поате фі кѣноскѣтъ віне дестѣл, нѣмаі дакъ в'аѣ трас ініма а фі кѣ латінесъ лѣаре амініте ла лекцііме зпор професорі каріі аѣ ші еі гѣст ші лектѣръ богатъ лн поезіе. Теоріа поетичеі — зікъ шкоола лѣі В. Хѣго че ва вреа, — есте кѣ пѣдінъ осевіре ачееаш пентрѣ тоате попоарѣме ші лімвіле, прін зрмаре ші пентрѣ лімба поастрѣ ші есте контімпзранѣ кѣ оменімеа. Дар партеа практикѣ? Ачееаша воі лнкъ о лѣвѣцаді тот лн лѣвдатѣл компендіѣ пе ларг дестѣл, лнсъ кѣ стрінса апликадіе а реглелор нѣмаі ла поезіа латінь, лнкът пе кѣт шіѣ преа рар се лнтьшплѣ ка съ въ аватеці вреодатѣ ші ла реглеле практиче а поезіеі кѣм лі зікъ модерне (італѣ, франдезѣ, енглезѣ, церманѣ, ротѣлѣ ш. а.). Аколо де пілдѣ лѣвѣцаді че есте versus, carmen, quantitas, pes poeticus, scansio, caesura, metrum, figurae poeticae, licentia poetica etc., дар ла тоате ачестеа кѣзтаді есемпле нѣмаі лн класіціі романі ші — пе семне сістема нѣ сѣфере, ка съ ві се спѣіе тѣкар атѣта, кѣ реглеле кантіѣцілор латіне нѣ се маі пот аплика ла нічі о лімбѣ віне, кѣ лімбеле романіче тѣкаркѣ ші еле аѣ сілаве лѣпці, скѣрте ші знеле комѣле, тотѣш сѣфере метрѣ аневоіе, адекѣ лімбеле ачестеа нѣ ле лнкане вешшѣнтѣл чел стріпт остѣшеск ал аптічеі поезіі класіче, — кѣ алтеле пот фі лічендііме поетиче лн лімвіле поастре ші кѣ тотѣл алтеле аѣ фост ла еліні ші ла романі ш. а. ш. а.

Алте паціі маі наінтате аѣ лнгріжіт

де поетіка лор; поі лнкъ съ vedem de a поастрѣ ші лнкъ дін даторінѣ стрінсѣ.*)

Реглеле практиче пентрѣ поезіеа поастрѣ се кѣпрінд лн сіпѣл лімбеі ші нѣ есте преа греѣ а ле дескопері. Ла ачееаша пе пѣтем ажѣта кѣтва ші кѣ апалоціа челорлалте лімбі романіче, дар маі тѣлѣт кѣ чітіреа тѣтѣрор лнчеркѣрілор поетиче маі знеле дін кѣте аѣ ешіт ла поі пѣлѣ астѣзі.

Воі шіці іввіціі меі, кѣ еѣ нічі одатѣ н'ам черѣт дела воі аѣтос еѣфа ші кѣ атѣт маі пѣдін аш чере акѣта, кѣнд аці ажѣнс лн врѣстѣ знде въ пѣтеці рѣзіма тѣлѣт маі віне пе жѣдеката воастрѣ декѣт одініоарѣ. Лнсъ токма пентрѣ ачееа маі наінте де а інтра лн черчетареа пѣрдеі поастре поетиче практиче, пресѣпѣіс ші черѣ дела воі: 1. ка съ фіці чітіт кѣ лѣаре амініте тѣкар о грѣматікѣ дін челе маі знеле ромѣнеці, де каре аѣ ешіт лн аніі дін зрмѣ кѣтева едіціі ла Бѣкѣрѣці, алтеле ла Іаші ші дѣѣ феліѣрі аці ла Брашов; 2. ка съ фіці петрекѣт кѣ окіі тоате реченсііме ші критічеле граматіче ші знеле поетиче кѣте аѣ ешіт маі вѣртос дела 1838 лн Кѣріерѣл ромѣнеск, лн Алвіна ромѣнеаскѣ, лн Кѣріерѣл де амбе секселе, кѣм ші — дакъ въ плаче — челе діспѣтате лн Фѣіеа ачееаша маі вѣртос ла аніі 1838—39. Ачестеа ві ле черѣ, пентрѣ ка съ нѣ пе vedem сіліді а пе лн.

*) A. H. Niemeyer лн преа лѣвдата са дідактікѣ ла кап 8 зіче де партеа технікѣ а поезіеі: Warum sollen es junge Studierende in den poetischen Werken der Griechen und Römer kennen lernen und in der Muttersprache fremd damit (mit der Technik der Verskunst) seyn?

tinde și a repedi aici atâtea adevăruri descoperite și recunoscutе de тоці літературі пощріі de къдѣва anі дпкоаче. Аша дар еѣ дп декърсѣл ворвѣріі поастре воѣс пресъзнне маі тѣлте регъле ка къпоскъте, дар воі съ пѣмі стрігаді: „дъне маі ѣн-теѣс грѣматікъ дп тѣпъ,“ чі дакъ кътва п'аді дпвѣдато віне пріп класе, мердеці ші о лѣаці, къчі аведі de тнде, пѣ ка дп-пайнте къ anі 50.

— Мѣсѣра сілавелор (quantitas). Кѣмкъ дп лімба ромъпъ есте о маре тѣлціме de сілаво лѣпці ші іаръш алта de сілаве скърте, пѣ се дпдоеще нічі зпѣл къ зрекѣ съпѣтоасе; дптревареа ар фі пѣ-маі: каре сънт регъледе дѣпъ каре с'ар пѣтеа класіфіка лѣпцімеа ші скърцімеа сілавелор? Рѣспъзнсѣл есте чел маі зшор дпн лѣме; регъла есте пентрѣ зрекѣме ромъпѣлзі пѣмаі зна: Тоате сілабеле каре поартѣ асѣпръші топѣл аскѣдіт саѣ лѣп-ціторѣс дп прозѣ сънт лѣпці ші дп пое-зіе, ші тоате къте аѣ топѣл скѣзѣт саѣ скъртѣторѣс дп ворвѣреа прозаікъ сънт скърте ші дп просодіе. Брекеа ромъпѣ-лзі атѣт пѣзеще de стрѣнс ачеастѣ регъ-лъ, дпкът маі воѣеще а пѣ аскѣлтавер-сѣрі саѣ адекъ тѣсѣрѣтѣрі поетіче, декът съ пѣ коръспъндѣ ачелеаш ла топѣл сіла-велор къ каре с'аѣ dedit дпн веакѣрі, ші лічендіа поетікъ пікѣріі пѣї есте маі пе-сѣферітѣ декът токма дп пѣнтѣл ачеста. Кред къ ачеастѣ регълъ ѣепералъ е de ажѣнс пентрѣ орі каре ромъп дпші къпоа-ще лімба віне. Че вор фаче дпсѣ стрейніі къ просодіа поастрѣ? Ші ачі с'ар пѣтеа рѣспънде пе зшор, къ стрейніі каріі се вор апѣка съ пе дпведе лімба, о вор дп-вѣда ші еі неапѣрат дппрезпъ къ інто-

parea саѣ ачентѣіреа сілавелор, адекъ къ просодіа еї, каре нічі се поате алфеліѣ. Кѣ тоате ачестеа дакъ чінева ар претінде къ deadінсѣл редѣчереа тѣсѣрелор de сі-лаве ла регъле лѣмѣріте, въ дпкредіпдезѣ, къ грѣматічіі пощріі сънт дп старе а скоате ла міжлок асемепа регъле ші дп-къ тѣлт маі сігѣре декът орі каре дпн челелалте лімѣі romanіче. Аша de пілдѣ: сѣвстантівіі ші аджектівіі кѣрат ромъпеді, каріі пѣ есѣ дп ѣ мѣт, фак трохеї, адекъ — v кѣм лѣпъ, фацѣ, къне, верде ш. а.; аша тоате кѣвінтеле ромъпедіі зпсілаве сънт комѣне, адекъ лѣпці орі скърте дѣ-пъ тревѣпцѣ саѣ плѣчере (еѣ, тѣ, ел, аї, аѣ, дп, зп, кънд, зак, шед, ш. а. ш. а.); аша пѣртічеле дісілаве се пот лѣа de скър-те саѣ de лѣпці, дѣпъ кѣм дп верс зр-теазѣ лѣпгъ еле сілаве лѣпці саѣ скърте, кѣм пентрѣ Бѣпат, лѣпгъ Ардеал, песте ал-тар (— — v —), песте рѣѣ (— v —); аша іпфінітівіі саѣ сѣвстантівіі фѣкѣді дѣ-пъ іпфінітівіі дела конжѣгареа 1, а 2 ші а 4*) аѣ пепѣлтіма тотдеазна лѣпгъ, зл-тіма скъртѣ, ші челе дппайнтеа пепѣлтіме-лор скърте, кѣм лѣвдаре, тѣчере, азѣіре ш. а., — аша дпн тіпніі верѣлор се пот скоате маі тѣлте регъле некѣтїте, de пілдѣ plusq. perf. аре пепѣлтіма дп вечі лѣпгъ ші злтіма скъртѣ, аша ші алте регъле, пе каре але скоате ші але класі-фіка есте треава граматічілор. — Дпн а-честеа зртеазѣ, къ дѣпъ че азѣла вѣп ші дрепт аратѣ de ажѣнс тѣсѣра сілавелор, есте о зрѣтѣ рѣтѣіре а се дпчерка чі-

*) Ної пе лѣѣм ачі дѣпъ рѣндѣл конжѣгѣді-лор latіne, age, ére (лѣпг) ші іге, іар пѣ дѣ-пъ грѣматіка діа Вѣкѣреді.

нева съ трагъ лимба поастръ дѣпъ арта метрікъ а алтор лимбѣ ші къ атѣт маї пѣдін дѣпъ тѣстреле латіне. Лимба латінь, кѣм не е кѣпоскѣт ла тодї, прін кѣл-тivarеа са ші прін імітареа елінеї с'аѣ дп-токніт ші дп прівінда ачеаста дѣпъ регъле осевіте каре лимбеї поастре сѣнт пе атѣт de streine, пе кѣт пе е de фаміліаръ партеа чеа маї mare дін скелетѣл ворбелор латіне. Dīn мѣлдімеа регълелор про-содіеї латіне съ скоатем ла ведере дѣв треї маї дпсемпате ші хотѣрѣтоаре. Латінії зїк: *Vocalis longa est, si consona bina sequatur.* Нѣ аша дп лимба ромънѣ, *vide* пот зрѣа ші дѣв ші треї консѣпате дѣпъ о сѣпѣтоаре ші ачеаста тот поате фї скѣртѣ, афаръ пѣмаї дакъ спр. п. нѣ ва кѣдеа ла локѣл пенѣлтім. Аша дар дп време че ла лѣтїнескѣл *abscondo*, а ші о, ла *include* і сѣнт лѣпці, ла пої дп аскѣнд а ші дп дпкїд д сѣнт скѣрте ші дакъ з дп аскѣнд е лѣпг, прїчіна есте дп патѣра лимбеї кареа чере ка ла о грѣмадѣ mare de вербї de дѣв сілаве злтіма съ фїе лѣпгѣ, кѣм апѣк, адѣк, петрек, кѣлег ш. а., тертінезе кѣ о консѣпѣтоаре саѣ кѣ маї мѣлте тот атѣта. Ба атѣт пѣї пасѣ вокалеї ромъне de консонанте маї мѣлте, дпкѣт ачеааш мѣтѣндѣшї локѣл ші фѣкѣндѣсе еа акѣм скѣртѣ акѣм лѣпгѣ, ле сілеше а се дптокні кѣм ам зїче дѣпъ плакѣл сѣѣ; аша дп ащечт е есте лѣпг, дп ащептаре скѣрт, дп ащептѣторїѣ ші е ші з devin скѣрте ш. а. Іатѣ дар кѣ ші регълеле інкрементелор сѣнт алтеле. Латїнѣл порѣнечеде: *Diphthongus longa est.* Нѣв нічі de ачеастѣ леце а лѣї нѣ пе пасѣ; скѣрт, пої ла регълеле лор просодїче нічі декѣм нѣ пе пѣтем сѣпѣне ші тодї

кѣдї ар черка ачеаста, ар фаче пімік. Гѣл-деаскѣ чїнева пѣмаї ла ачеа дппреїїзраре, кѣ дп време че лимба латїнѣ аѣ *adaos* латареле пѣмѣр ал сѣвстапївілор ші ад-жектївілор de деклінація а дѣа ші а треїа ші а патра кѣте *zn s саѣ m*, (*dominus, signum, sensus, tempus*), лимба ромънѣ пѣ пѣмаї се фери de ачел *s opї m*, чї амѣ-дїнд ші пе з totdeodatѣ прескѣртѣ асе-менеа кѣвїнте (*domnѣ, semnѣ, сімдѣ, тімпѣ*) фѣкѣндѣле дп вісілаве зпсілаве, дп треї-сілаве вісілаве; аша фѣкѣ ші кѣ вербїї (*laudo, лавдѣ, audio, авдѣ ш. а. ш. а.*) Кѣ асеменеа префачереа тревѣеа неапѣрат сѣ се скїмбе атѣт топѣл кѣт ші преѣл сілавелор дптр'о лимбѣ ші дптр'алта.

Чеа че ам зїк de лимба латїнѣ дп прівінда тѣсврелор сілавіче пѣтем апліка дп формѣ de регълѣ цепералѣ ші дп прівінда просодїеї італїче, франѣзе, спанїоале ші кѣ атѣт маї вѣртос дп прівінда алтор лимбѣ нічі декѣм рѣдїте кѣ ромъна, каре тоате дпшї аѣ а лор регъле просодїче маї ставїле, саѣ маї несігѣре, дп каре de ші зпеле се потрївеск кѣ але поастре, ачеаста дпсѣ е пѣмаї ка прін дптѣмпла-ре. Аша фрѣмоаса лимбѣ італїанѣ есте преа несігѣрѣ de регълеле сале просодїче дпкрѣчїте кѣ зп леціон de есчепдїї; дп-сѣ чеї пасѣ? Поедїї італї аѣ зрекї фїне, еї пѣндїрѣ кѣ дпкордѣчѣне ші дпделѣн-гат ла фрѣтседа лимбеї че ста аскѣпсѣ ка ші о *damѣ* плїнѣ de градїї ші de дѣх сѣпт зп вѣл десѣ, респектарѣ ші зрекїле ші гѣствѣл чїтїторїѣлї ші арѣтарѣ пѣзїреа регълелор дп фапѣт. Тот аша сѣ фачем ші пої.

Пїчоареле (*pedes*). Сѣ пе аскѣлгѣм лимба ші маї пайнте de тоате дескоперїт

дн трѣса: о тѣлѣ де трохеї саѣ хорей (— v татъ, касъ, фoарте, таре, мѣте, фaгѣр, лaзд), — о чеатъ mare de iамѣ (v — вѣтѣк, сѣрѣт, пѣп, кѣлег, а-пѣк, ашезѣ, алѣн, венѣн, — ал меѣ, ал тѣѣ, ачел, ачест, акѣм, тѣтеѣѣ, авеам, авѣѣѣ, авѣт, авѣнд); дѣн протѣвѣ маї нѣчї тѣн спондеѣ (— —) шї нѣчї тѣн пѣрхїкїѣ (v v), дѣн прїчїнѣ къ дѣн лѣмба поастрѣ авїа се афлѣ вреѣн кѣвѣнт орічїнал ромѣн, каре сѣ п'аѣвѣ ачентѣм адекѣ интонареа саѣ пе сїлава дѣн зрѣт саѣ пе вечїнѣса, іар кѣвѣнт де дѣб сїлаве кѣ дѣб аченте саѣ фѣрѣ нѣчї тѣнл маї пѣ афлї, декѣт дакѣт пе вом дѣнвої сїнгѣр ла зпеле препозїцїї, адвербїї шї копѣжнѣкцїї ка пе кѣте зпа дѣн дѣб сїлаве сѣ о фачем комѣнѣ. Маї дѣнколо афлѣм дѣн лѣмѣне дактїлї дестѣї (— v v), кѣм сѣнт инфїнїтївїї през: де а за копѣ, фачере, дѣчере, шї алтеле кѣм деѣете, роѣте, ласѣтѣ ш. а.; анапестї (v v — фѣкѣторїѣ, лѣнекос, адѣпат, сѣрѣкѣд ш. а.); амфїбрахї (v — v пѣрете, сѣрѣтѣ, кѣвїнте, тѣрїте ш. а.); амфїтакрїї (— v — капѣл меѣ, чел де сѣс, тѣна меа ш. а.). Авет пїчоаре шї патрїсїлавіче кѣм, спре п. вїтрохеї (— v — v прїмѣварѣ); вїїамѣ (v — v — ла черїѣ ам спѣс ш. а.); аша шї корїамѣ (— v — v прѣокѣл сѣгѣнд), кѣм шї алте кѣтева пїчоаре маї лѣнцї комѣвсе дѣнтрѣн кїп саѣ дѣн алтѣл дѣн челе сѣс пѣмѣрате.

(Ва зрѣма.)

П Р И Е Т И Н Е !

Дорѣщї сѣдї кѣщїгѣ саѣ картеа ма-патѣлї енглезѣ John Paget скрїсѣ деспре

Bungaria шї Transilvania дѣн прївїндѣ по-лїтїкѣ, статїстїкѣ шї економїкѣ, саѣ чел пѣдїн Nr. 13 шї 14 din Blätter für Geist etc. дела а. 1842, дѣнтрѣ каре се пѣвѣлікесе тѣн естракт дѣн ачеа карте шї тот аколо се атїоѣеа чева шї деспре ромѣнї. Адѣдї амїнте фрате, къ фїндѣ Тѣ ла а. 1842 аїчї ла пої Nr. 13 д'аѣ фост дѣн тѣнѣѣ, іар еѣ пѣ'л ам нѣчї декѣм, чї томѣл дѣмї есте легат фѣрѣ ачел пѣмѣр, каре шї с'аѣ пердѣт дѣнкѣ атѣнчї. Атѣта іарѣ щїї, къ картеа Длѣї Paget — каре маї тѣрзїѣ се кѣсѣ-торї лѣвѣнд о комѣсѣ трансїлванѣ зпѣгѣрѣ шї се ашезѣ дѣн patria поастрѣ — вѣзѣ дѣн лѣмба орічїналѣ енглезѣ дѣб едїцїї, іар немѣѣе шї зпѣгѣреѣе кѣте о trad-кцїе вѣнл тїпѣрїтѣ, каре тоате се вѣндѣрѣ парте mare ка пїперїѣл, дѣнкѣт картеа іарѣш се фѣкѣ кам парѣ. Еѣ кѣм щїї п'а-пѣкасѣм а о кѣщїга дѣн прїчїна алтор кѣрцї, пе каре де воїе де невоїе сѣнт сїлїт а ле тот кѣмпѣра шї — ворвїнд пѣгѣѣеторѣе — а'мї дѣнгропа ванїї дѣн еле. Акѣм дѣнсѣ пѣсеїѣ тѣна пе тѣн есемплар дела тѣн прїетїн шї іатѣ дѣдї дѣнпѣртѣшеск чева че 'мї череаї де маї тѣлте лѣнї.

Кап 7 дѣн том II. а Длѣї Paget кѣ-прїнде кѣлѣторїеа Длѣї прїп пѣмѣнтѣл Хаѣегѣлї шї анѣме: Вїсерїка антїкѣ ро-манѣ пѣгѣнѣѣ, іар астѣзї крѣщїнѣ дела са-тѣл ромѣнеск Демѣшш. — Кар кѣ лоїтре, кѣм пѣ маї вѣзѣсе енглезѣл. — Ікоане дѣн вїсерїчеле ромѣнещї. — Преодїї ромѣ-нещї шї преотеселе лор. — Инфлїндѣ рѣ-сеаскѣ астїра тѣдѣларїлор вїсерїчеї гре-чешї. — Ързїреа вїсерїчеї греко-знїте. — Астїрїре релецїоасѣ. — Едѣкацїа прео-дїмеї гречешї (деспре каре зїче къ епѣл-ла). — Сатѣл Грѣдїѣеа кѣ рѣїнеле де че

тата Сармис. — Ромънеле. — Ромъни ші Скодіи. — Пъкателе ші виртъциле ромънлор. — Кълъшеріи. — Familia gazdei. — Оръндзіелі економіче. — Биволи ші лаптеле де биволицъ, прекъм пъл ащ нічі парісіеніи. —

Іатъ чеа че казді Тъ дн D. Paget :

„Не ромънъ нічі одатъ пв о веці фъръ лъкръ. Кънд се днтоарче еа дела търг, сімв дї есте днкъркат де кѣмпъртъгрі дін ачаа зі; не капъл съѣ адъче апъ дела фълтъпа сателзі; дѣлса въпсеце лълъ саѣ in *); тоарче ші десе де вештмінте пентрѣ фамиліа са: „Ан тімпъл сечерішълзі мерце ла коасъ **) ші тѣкаркъ пв е аша таре, есте тотъш маї фъръ преѣт ші маї лъкрътоаре декът дѣншіи. Еа тълъ къ фъсъл ші къ фърка дкоаче ші дколо на приндеселе лзі Омер ші кѣм есте дккъ latina дн Кампаніа Ромеі ші пар о депъне дін тълъ. О поці ведеа дн тѣрг (unde?) къ къ о гівъчіе дн адевър мінъпатъ дшї аплеакъ прѣнкъл, гѣтеце оаъ къ зят ші днтоарче тотдеодатъ фъсъл. Іар дн прівінда къръденіеі (дін касъ) есте гъздзіе реа; ші къ лъкръл съѣ пв преа іепрѣвеце тълте. „Антре лъквіторіи цертані (сасі?) есте о зікътоаре, „съ аї атѣта треабъ ка о ромънъ ші тотъш съ фачі атѣт де пѣдїа ***). Портъл не каре еѣ л'ам фост дескріе есте къ пѣціне скімвѣрї тот ачела. Шѣрца (кѣтрінда, за-

dica, фота) знеорї аре чѣкѣрї пѣціні саѣ нічі декът, алтеорї іаръш стъ маї пѣмаї дін чѣкѣрї (дн Бънат?). Еарна поартъ еле де аръндѣл чоаречї грошї ка вървадїи, се дѣбракъ къ о гѣвъ (дѣвдрѣ, зеке) саѣ кожок ші пічоареле ле дѣвълзіе дн сапдале де пълърѣ *).“

„Моделъл шѣрделор, днтрѣ каре верделе, рошѣ, албастрѣ ші негрѣ сънт колоареле челе маї обічнвіте дмї адъсерѣ амінте віѣ де Plaid-ѣл Скоділор, маї въртос пе ла граніцъ (дн Брітаніа, адекъ дн Скодіа), unde колоареле се днкрѣческ ші аша формаъзъ дрептѣл модел де Plaid; дпсѣ маї тѣлт шѣ міраѣѣ, кънд зѣрїѣ вїне кѣпоскѣтѣл Plaid пѣстореск, каре есте де рѣнд дѣвѣргат негрѣ къ алъ. Кѣмпѣраїѣ о вѣкатъ дін ачела ші Скодіи кѣрора дл арѣтаѣѣ, декларарѣ пѣмаї декът, къ ачела есте Plaid кѣм поартъ еї. Фїндкъ ачелаш се фаче дін лѣла чеа лѣпгъ а оїлор проасте, се десе де аръндѣл фоарте грос ші пар. Колоареле (фецеле) пе каре ромъніи шїѣ да вештмінтелор лор сънт вестїте пентрѣ лѣстрѣл ші трѣнічіа лор **). Пomenїнд Plaid-еле Скоділор дмї вїне дн мінте, къ ам гѣсїт зп класїк мї се паре Erodот чїгат ка авѣторїтате, кѣмкъ Agathyrсіi, де карїи се зіче къ фъсесерѣ анти-

*) Маї тѣлтъ кѣпенѣ. P.

**) „Ла сечере Домъле, ла сечере, іар ла коасъ пѣмаї знеде гранїдере, кънд вървадїи ші фїї лор ера дѣшї ла вѣтаїе. P.

***) Neamцълзі есте зшор а ворві астфелїѣѣ, пентрѣкъ че торк, че дѣсѣ ші че коасъ еї дн касъ? Кѣмпѣрѣ дѣ а гата. P.

*) Домъле, тот чоаречїи сънт къ ошнчіле де пеле, саѣ овеле дн чїсте дакъ аѣ прїндере вїетеле.

**) Веденїи леле Мѣрїе ші леле Апъ че вестїте въ фаче соловѣрѣл, зрлоїанъл, лемпѣл галвїн ш. а. Ві с'аѣ дѣс пѣтеле дн тоатъ Англіа ші дн тоатъ Европа. Пѣртадї-въ пѣмаї, къ тѣне поїтѣне вор венї Mystresse ші Ladi-e dїа Англіа съ въ днтребе кѣм въпсїціи торгѣл ші кѣм лѣкрадїи лѣла.

чиі лъкъиторі аї Дачіеі (маї пайптеа Дачі-лор) ар фі фост де о відъ къ Шикдіі дін Скоція. Фъръ а тѣ словозі дитр'о черчетаре дпкъркатъ, пропѣѣ челор каріі къ цетъ аспра антїчїтѣділор галїче сїнгреле фапте компліпите, къ ромѣнїї поартъ Plaid, къ ромѣнїї їзвек флзерѣл шї къ ромѣнїї веѣ вїнарє тѣлт песте тѣсъръ, — каре еѣ тоате ле цїѣ де о mare потрївїре а гѣстѣлѣї, дакъ нѣ шї де а оріцінеї.“

„Дп челе дін афаръ ромѣнѣл се аратъ къ тотѣл деосевїт атѣт де магіар саѣ де слав, кът шї де церман. Дп тѣрїме есте ел дѣпъ амеа пѣрере дндесат шї фѣкѣт дестѣл де ышор шї сѣлѣет (сѣпціре). Трѣсърїме сале сѣпт адесєорї фрѣмоасє, пасѣл дпковоїат, окїї пєгрїї, пѣрѣл лѣпг, пєгрѣ шї плетос, тотѣш спрешѣнеа (expressio vultus) аратъ маї тѣлт фрікъ шї вїкленїє, дпкът нѣ е преа плѣкѣтъ. Нѣтї преа адѣк амїпте сѣ фїѣ афлат дитре еї кътѣтѣра чеа тѣртѣроасѣ шї дпкїсѣ а словакѣлѣї, дпсѣ атѣт маї пѣдїн трѣфїа чеа фантасіоасѣ а магіарѣлѣї шчл.

Де ачі дпколо D. Paget спедїфікѣ де арпндѣл тоате слѣвїчѣнїле Ромѣнїлор кът, пофта де рѣсѣвпарє, фрікошіа, лєнеа шї веція; дпсѣ пе тоате ле цїє десвїновѣдї фрѣмос де мїнѣне, атїпце тотдеодатъ шї зрїа чеа mare къ каре се поартъ алдїї кътръ ромѣнїї; їар дитре вїртѣділе ромѣнѣлѣї пѣтѣрѣ їзвїреа де пѣрїпдї, фєрвїптеа їзвїре а локѣлѣї пашѣреї де каре пѣтаї чел маї пєсѣферїт пѣказ шї апар дп поате деспѣрцї, ып сїпдєтѣпт фоарте вїѣ. релєдїосїтате mare фоарте ш. а.

Алтеле каре се маї чїтїа дп Blätter атїпцеа пе Сѣсїте шї пе Ългѣрїме, їар нѣ пе Ромѣнї.

Крєд къ дела 1835—39 дпкоачє D. Paget пе кѣпоскѣ шї маї вїне шї къ де ш'ар маї скрїє одатъ кълѣторїєа, зпеле пѣрєрї але сале лєар скїтѣва тѣлт.

Ал тѣѣ

приєтїн

Г. Б

Патрїархїїле дп Константїнопол.

(Дїн кълѣторїєа Длѣї Т. Кодрескѣ.)

Дп Константїнополї се афлѣ маї тѣлцї патрїархї дїн каре дої ортодоксі, зпѣл екѣменїк саѣ а тоатъ лѣтеа пѣмїт Германо шї алтѣл де Ієрѣсалїм, че есте пе вїадѣ, пѣмїт Атанасїє. Патрїархѣл де Константїнополї предомнєще песте чеїалалцї патрїархї шї арє ып пѣтѣр mare де архїєпїскопї шї епїскопї дп цїзрѣл лѣї кънд фа че сѣѣпта лїтѣрцїє; ла дреапта стаѣ 15 дїн персоанеле челе маї дпсєппате дїн дптѣѣл ordїн шї ла стѣпга 17 дїн ordїнѣл ал доїле, дїн каре чел дптѣѣв есте архїдїаконѣл.

Сѣѣптѣл сїнод дїн Константїнополї се алкътѣєще дїн 12 мїтрополїдї шї анѣме ачєл де: Ераклеа, Нікомедїа, Чїзїк, Калчєдонїа, Нічєєа, Чєзарєа, Ларїса, Салонїк, Андрїанополї, Стїрпа, Ефєс шї Дєрєєа. Опт дїн трѣпшїї трѣєск пе лѣпгѣ патрїархѣ, шї ачєстїа'с чеї маї дпсєппадї.

Дїптре мїрєпї пѣтаї марєле логочѣт шї грєчїї че сѣпт дп слѣжѣвеле челе маї дпалте тѣрчєщї, прєкѣт шї пєгѣдеторїї чеї дптѣї, аѣ словодѣ дптраре дп сїнод. Ачєастъ адѣпарє арє пѣтерє де а алєце пе патрїарх кът шї ал дєтронє. Патрїархѣл прїмєще ла дптронє дп сєпн де пѣтерє кържа.

Афарѣ де ачєст сїнод се маї афлѣ дп-

къ зп мѣк трѣзвал знде се адзлѣ де дѡв
орѣ пе септѣмѣлѣ, пентрѣ тревѣле маѣ мѣчѣ
а ле крещѣнілор. Ънеорѣ есте презедѣт
де патриархѣл, еар алте орѣ де протосин-
гелѣл патриархѣѣ. Ачест трѣзвал се ал-
кѣтѣще дѣн чеѣ маѣ дѣсемнадѣ вѣсерѣкашѣ
шѣ дѣн чеѣ маѣ фрѣнташѣ потавѣлѣ.

Ън лѣкрѣ вреднѣк де дѣсѣмнат есте,
къ дѣнтре тоате падиѣле свѣзсе счептрѣлѣѣ
Отоман, пѣмаѣ Арманѣл аѣ рѣмас дѣпа-
поет, пентрѣ-къ нѣ воеще а кѣцета ла
чева маѣ морал шѣ маѣ дѣналт, декѣт пѣ-
маѣ ла ванѣ; патрѣа лѣѣ есте локѣл знде
афѣл аѣр.

Арменѣѣ сѣлѣт вѣне фѣкѣдѣ, фрѣтмошѣ
шѣ сѣргѣиторѣ; еѣ сѣлѣт фоарте целошѣ де
фемеѣле лор че сѣлѣт дѣвѣскѣте къ зп
еаштак ка шѣ тѣркоаѣчеле, пѣртѣнд дѣ-
къ шѣ феределе. Арменчеле сѣлѣт фоарте
алѣе шѣ къ трѣсѣтѣрѣ регѣлате шѣ еспре-
сѣве, дѣсѣ ле лѣпсеще амавѣлитатеа шѣ дѣ-
фѣдошареа чеа плѣкѣтѣ, че сѣлѣт къ аде-
вѣрат нѣще дѣсѣшѣрѣ че фак пе фемеѣ де
а фѣ дѣ адевѣр спѣрѣтѣл содѣетѣдѣѣ.

Ънѣ дѣн тѣнерѣѣ Арменѣ че аѣ фѣкѣт
оаре-каре стѣдѣѣ прѣн церѣ стреѣне, се сѣ-
леск дѣн тоатѣ пѣтереа, парте прѣн кѣрдѣ,
еар парте прѣн конверсѣдѣ де ашѣ трѣлѣ
компатрѣодѣѣ, прѣн свѣперѣа дѣналтелор
фанте іроѣче, аминтѣндѣле къ Арменѣа аѣ
фост одѣноарѣ зп рѣгат пѣтернѣк сѣвѣ Мѣ-
трѣдат шѣ къ аѣ авѣт зп пѣтѣр маре де
рѣдѣ че аѣ фѣкѣт фата церѣѣ лор; дѣсѣ
тоате'с дѣнздар, кѣчѣ еѣ нѣ воеск а се
десметѣч дѣн апатѣа лор чеа сомнороасѣ
шѣ апѣсѣтоаре, ла каре рѣсѣвнд къ знде
е вѣне аколо мѣ е патрѣа, шѣ къ негодѣл
есте ферѣчѣреа лор. Пентрѣ ачѣаста Тѣрчѣѣ
аѣ пе Арменѣ де чеѣ маѣ вѣнѣ шѣ маѣ кре-
дѣнчѣошѣ свѣзшѣ аѣ Имперѣѣѣ Отомане.

Арменѣѣ дѣн Константѣнополѣ дѣ прѣ-
вѣреа рѣлѣдѣѣ се дѣпартѣ дѣ католичѣ шѣ
дѣ схѣматѣчѣ дѣ прѣвѣре кѣтрѣ Грѣчѣ; фѣе-
каре сектѣ се обѣкрѣтѣеще де кѣте зп па-
триарх алес де зп сѣнод шѣ рекѣвоекѣт де

дѣналта Поартѣ. Поате фѣ къ ачѣастѣ
дѣсѣнарѣ фаче ка Арманѣл сѣ фѣе аша де
непѣсѣсторѣ дѣ прѣвѣреа надѣоналѣтѣдѣѣ.
Мѣ с'аѣ дѣтѣмплат де а ворѣ кам вѣнѣ-
шор къ зп Арман католик дѣ оаре-каре
пѣнтѣрѣ атѣнгѣтоаре де патрѣе, ла каре
дѣмѣ рѣсѣвнѣс къ пѣдѣнѣ атѣнѣерѣ: „До-
мѣзле, еѣ сѣлѣт католик шѣ те роѣ де а
нѣ мѣ копѣнда къ чеѣлалѣдѣ Арменѣ схѣс-
матѣчѣ.“

Че ера оаре сѣ рѣсѣвнд ла о аша
де маре пѣдѣнѣдѣ шѣ непѣсарѣ? еам зѣс
пѣмаѣ къ трѣфанѣл че деспрѣдѣеще пе а-
чеѣ че сѣлѣт тот де о семѣндѣе къ дѣнѣсѣл,
се деспрѣдѣеще маѣ дѣтѣѣ пре сѣне.

Алтѣдатѣ дѣтревѣѣѣ пе зп тѣлѣр де
че падиѣ есте шѣ ел дѣмѣ рѣсѣвнѣс „като-
лик“ — Домѣзле нѣ те дѣтрев де че ре-
лѣдѣе те дѣѣ, дар де че падиѣ ешѣ. — Мѣ
еартѣ Домѣзле, нѣ те дѣндѣмер, атѣта шѣѣ
къ сѣлѣт католик. Песте кѣтева мѣнѣте мѣ
дѣкредѣнѣдѣѣѣ къ есте арман. Че орѣвѣрѣ!
а амѣстека рѣлѣдѣеа къ падиѣ!

Ачест попор есте пѣмаѣ къ пѣтеле
Арман, еар къ фанта нѣ, пентрѣ-къ чеа
маѣ маре парте дѣн трѣлѣшѣ, нѣ кѣвоек че
есте падиѣ шѣ патрѣа, декѣт пѣмаѣ кѣлѣл
воѣндѣлор ачѣелора че мѣ даѣ ванѣ шѣ чѣнѣстрѣѣ.

Еврѣѣ лѣкѣзеск челе маѣ дѣнѣосѣте квар-
талѣрѣ хотѣрѣкѣте де гѣверѣпѣлѣт, пре-
кѣм: Валата, Хас-Кѣоѣѣ шѣ Орта-Кѣоѣѣ;
каселе лор сѣлѣт мѣчѣ шѣ рѣѣ лѣмѣнате.
Орѣ шѣ че спѣкѣзладѣе есте вѣнѣ, дакѣ дѣ-
фѣдошазѣ врезѣл кѣдѣг, орѣ кѣт де мѣк;
чеа маѣ маре парте дѣн трѣлѣшѣ сѣлѣт вѣк-
чѣдѣѣ. Шѣ аѣче ел есте тот ка шѣ пе ла
ноѣ, тренѣдерос шѣ тѣлѣршав. Жѣдовѣѣ ка
шѣ крѣдѣнѣѣѣ аѣ равѣнѣл лор кѣвоекѣт де
поартѣ, шѣ аре о пѣтере рѣлѣдѣоасѣ шѣ
лѣтѣаскѣ.

Жѣдаѣчеле поартѣ феределе шѣ дѣ-
кѣлѣдѣмѣнте ка тѣркоаѣчеле; дѣ кап нѣ
маѣ, аѣ нѣще легѣтѣрѣ алѣе марѣ шѣ рѣ-
тѣнде ка шѣлѣкѣл; дѣфѣдошареа лор дѣ-
трѣн асѣмѣне костѣѣм есте къ тотѣл слѣтѣ.